

ΕΠΟ 12

Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία & Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης

1η Γραπτή Εργασία 2021-22

**Θέμα**

Ο περιβαλλοντικός ή γεωγραφικός ντετερμινισμός στη σχέση κοινωνίας και φυσικού περιβάλλοντος κυριάρχησε στη Γερμανία του δεύτερου μισού του 19ου/αρχών 20ού αιώνα. Ποια είναι η σημασία της έννοιας αυτής και ποια κριτική της ασκήθηκε; Εξηγήστε γιατί οι έννοιες του περιβαλλοντικού ή γεωγραφικού ντετερμινισμού κυριάρχησαν στη Γερμανία την συγκεκριμένη χρονική περίοδο και περιγράψτε τις βασικές θέσεις της Γερμανικής Σχολής με αναφορές στις ευρύτερες πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις στην Ευρώπη.



**Δαρβίνος Κάρολος**

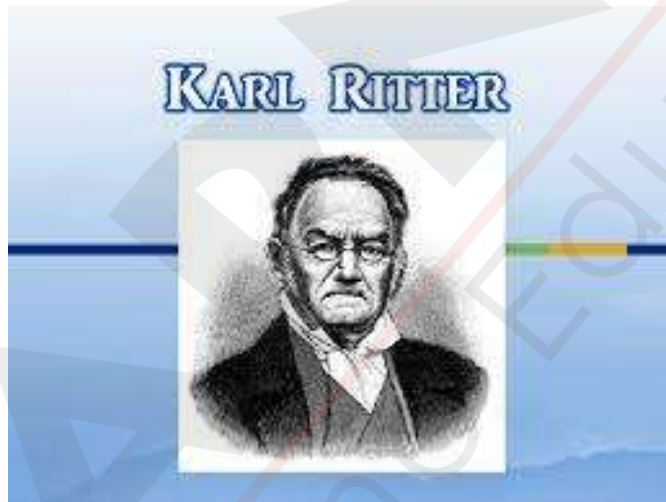
**Ενότητα 1η**

**Η έννοια του περιβαλλοντικού ντετερμινισμού κυριαρχεί στη Γερμανία**

- ✓ Περιβαλλοντική αιτιοκρατία ή περιβαλλοντικό ντετερμινισμός = το φυσικό περιβάλλον επηρεάζει και κανονίζει νομοτελειακά τις ανθρώπινες δραστηριότητες.
- ✓ Ιδρύεται στο Βερολίνο η πρώτη ακαδημαϊκή έδρα με τον Ritter

*Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!*

- ✓ Το έργο του Κάρολου Δαρβίνου «Η προέλευση των ειδών» που δίνει μεγαλύτερη ώθηση στον ντετερμινισμό
- ✓ Ο Spencer ισχυρίζεται ότι, όπως τα φυτά και τα ζώα, έτσι και ο άνθρωπος πρέπει να αγωνίζεται για την επιβίωσή του και ότι αυτοί που θα επιβιώσουν σε μια κοινωνία ελεύθερου ανταγωνισμού είναι οι ισχυρότεροι
- ✓ Οι ντετερμινιστές δίνουν σημασία στις ευνοϊκές φυσικές συνθήκες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας ή του πολιτισμού στην Ευρώπη παρά στον δυναμισμό των ανθρώπων
- ✓ Ο Friedrich Ratzel είναι ο βασικός εκφραστής της γεωγραφικής αιτιοκρατίας στα τέλη του 19<sup>ου</sup> αιώνα - το κράτος χρειάζεται *ζωτικό χώρο* για να μπορέσει να αναπτυχθεί



**Γερμανός καθηγητής γεωγραφίας -1<sup>η</sup> έδρα στο Πανεπιστήμιο**

---

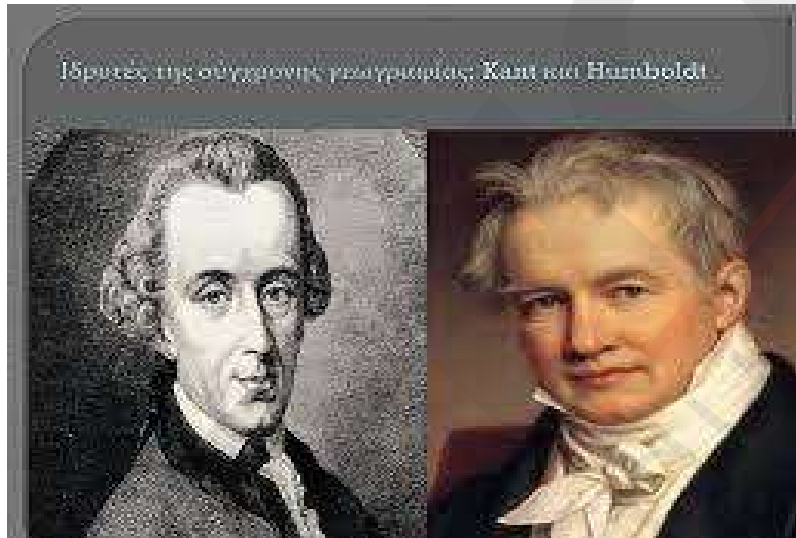
## Ενότητα 2<sup>η</sup>

### Η Γερμανική Σχολή Γεωγραφίας

- ✓ Η Γερμανική Σχολή άρχισε να αναπτύσσεται στα Πανεπιστήμια στα τέλη του 18<sup>ου</sup> αιώνα με τον φιλόσοφο Immanuel Kant
- ✓ Η πρώτη ακαδημαϊκή έδρα Γεωγραφίας ήταν αυτή του Ritter στη Στρατιωτική Ακαδημία και στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου

*Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!*

- ✓ Δημιουργούνται έδρες γεωγραφίας και γεωγραφικά ιδρύματα σε αρκετά πανεπιστήμια της Γερμανίας
- ✓ Η Πολιτική Γεωγραφία ξεκίνησε και αναπτύχθηκε στη Γερμανία το 19<sup>ο</sup> αιώνα μέσα από τα έργα του Γερμανού γεωγράφου F.Ratzel
- ✓ Η Γεωγραφία ως εργαλείο για την εξυπηρέτηση των επεκτατικών σχεδίων της Γερμανίας



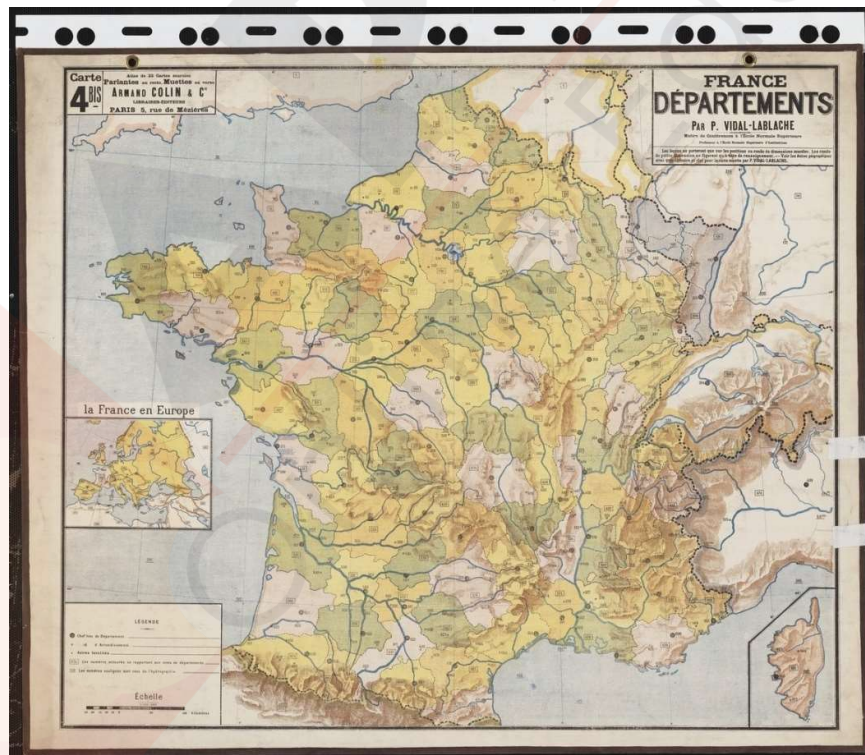
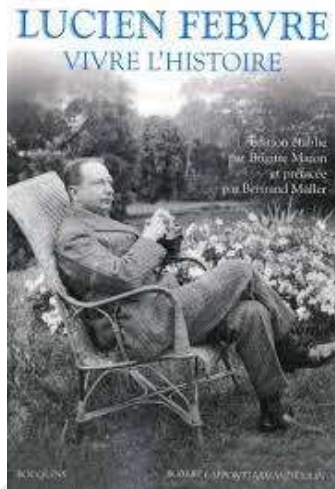
### Ενότητα 3<sup>η</sup>

#### Πιθανοκρατία και Περιφερειακή Γεωγραφία της Γαλλίας

- ✓ Οι επιστήμονες στη Γαλλία αποδέχονται τον ενεργό ρόλο του ανθρώπου στην διαδικασία εξέλιξης του αλλά και στην πορεία αλλαγής του γεωγραφικού χώρου
- ✓ Η γαλλική περιφερειακή γεωγραφία υιοθέτησε την πιθανοκρατία
- ✓ Η απόρριψη του γεωγραφικού ντετερμινισμού ξεκινάει από τη Γερμανία το 1907 με τον γεωγράφο Hettner
- ✓ Συστηματική κριτική απέναντι στον ντετερμινισμό άσκησε η πιθανοκρατία
- ✓ Ο Γάλλος Lucien Febvre το 1922 διατυπώνει την άποψη ότι «υπάρχουν μόνο πιθανότητες και όχι αναγκαιότητες» και εισάγει τον όρο «possibilism»

*Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!*

- ✓ Πιθανοκρατία= η σχέση μεταξύ φύσης και κοινωνίας είναι μια σχέση ανοιχτή και το πιθανό ή το ενδεχόμενο είναι αυτό που φανερώνει την ελευθερία του ανθρώπου
- ✓ Vidal de la Blache: η φύση και ο πολιτισμός είναι αδιαίρετα φαινόμενα και υπάρχει σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ τους



Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France

*Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!*